

Številka: 452-12/2022/3
Naš znak:
Datum: 05.05.2022

Agencija za energijo (v nadaljevanju organ druge stopnje) izdaja na podlagi enajstega odstavka 147. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22 – ZOTDS) v zvezi s pritožbo, ki ga po pooblastilu zastopa, zoper odločbo o zavrnitvi izdaje soglasja za priključitev št. z dne 4. 1. 2022, ki jo je izdal sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo,, po pooblaščenih osebah in, zaposlenih pri, naslednjo

ODLOČBO

1. Pritožbi, se ugotovi. Odločba o zavrnitvi izdaje soglasja za priključitev št. z dne 4. 1. 2022 se odpravi ter se zadeva vrne organu prve stopnje v ponovno odločanje.
2. Posebni stroški v zvezi z izdajo te odločbe niso nastali.

Obrazložitev:

Sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo,, je po pooblaščenih osebah in, zaposlenih pri (v nadaljnjem besedilu organ prve stopnje), v upravnem postopku na podlagi vloge z dne 21. 12. 2021, ki jo je po svojem pooblaščenju, vložil (v nadaljevanju pritožnik), izdal odločbo o zavrnitvi izdaje soglasja za priključitev št. z dne 4. 1. 2022 (v nadaljnjem besedilu izpodbijana odločba). Z navedeno odločbo je organ prve stopnje pritožniku zavrnil izdajo soglasja za priključitev na distribucijski sistem za objekt priključne moči kW na obstoječem merilnem mestu št. z zakupljeno priključno močjo kW (1x3x20 A) v odjemni skupini končnih odjemalcev-gospodinjski odjem in sicer za stanovanjski objekt na parceli št., k.o., na naslovu

Z navedeno odločbo je organ prve stopnje med drugim odločil, da je bilo v postopku izdaje soglasja za priključitev proizvodnega vira z izdelano elektroenergetsko analizo ugotovljeno, da ni možno priključiti proizvodnega vira, ker bi priključitev

proizvodne naprave imela negativne posledice na kakovost napetosti v omrežju in stabilnost elektroenergetskega sistema, kar bi pomenilo tudi izklope proizvodne naprave iz distribucijskega sistema z električno energijo. Prav tako je organ prve stopnje navedel, da je izvedel skrajšan ugotovitveni postopek in da se predmetna odločba vroči stranki v skladu z drugim odstavkom 42. člena ZSROVE.

V zvezi z izdano odločbo se je pritožnik 10. 1. 2022 (po svojem pooblaščenca) pritožil, organ druge stopnje pa je 31. 1. 2021 od pooblaščenega izvajalca nalog distribucijskega sistema,, prejel pritožbo in spisto dokumentacijo. V pritožbi navaja, da sicer rezultatov izvedenih meritev ne more izpodbijati in jih sprejema kot dejstvo, da pa ne sprejema zavrnitve kot dokončne brez podane informacije kdaj se bodo na tem odseku izvedle aktivnosti posodobitve oz. nadgradnje obstoječega stanja, ki bi omogočila priključitev novi naprav OVE. Pritožnik prav tako prosi za oceno stroškov v kolikor bi se odločil in prevzel strošek potrebnih ukrepov sam.

Odločanje organa druge stopnje o pritožbi je urejeno v določbah Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb, v nadaljevanju ZUP), in sicer v členih od 246 do 259. Organ druge stopnje v okviru formalnega preizkusa dopustnosti tega pritožbenega postopka skladno s prvim odstavkom 246. člena ZUP ugotavlja, da je pritožba pritožnika dovoljena, pravočasna in vložena po upravičeni osebi.

Organ druge stopnje preizkusi odločbo v mejah pritožbenih navedb, po uradni dolžnosti pa mora preizkusiti, ali ni prišlo v postopku na prvi stopnji do bistvenih kršitev postopka in ali ni bil prekršen materialni zakon (drugi odstavek 247. člen ZUP).

Ker je pritožnik vlogo za izdajo soglasja za priključitev naprave za samooskrbo vložil 21. 12. 2021, se upravni postopek v tej zadevi rešuje na podlagi določb Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21 in 189/21, v nadaljevanju ZSROVE), določb Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21, v nadaljevanju ZOEE) ter tudi določb Sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem električne energije (Uradni list RS, št. 7/21, v nadaljevanju SONDSEE). Pri tem se določba 42. člena ZSROVE v razmerju do določb ZOEE (predvsem 10., 139. in 148. člena ZOEE) uporabi kot *lex specialis*, v smislu, da se v primeru nasprotujočih si določb uporabljajo določbe 42. člena ZSROVE.

42. člen ZSROVE med drugim določa, da je pred priključitvijo naprave za samooskrbo treba pri distribucijskem operaterju pridobiti soglasje za priključitev v primeru novega prevzemno-predajnega mesta, prek katerega je priključena naprava za samooskrbo, oziroma spremembo soglasja za priključitev v primeru obstoječega prevzemno-predajnega mesta. Izdaja spremembe soglasja za priključitev poteka po skrajšanem ugotovitvenem postopku, ki je hiter in mora biti končan najpozneje v 15 dneh, če je potreben poseben ugotovitveni postopek, pa najpozneje v 30 dneh od dneva prejema

popolne vloge. Naveden člen tudi določa, da lahko distribucijski operater za naprave za samooskrbo, katerih priključna moč ne presega 20 kW, v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge z odločbo zavrne priključitev zaradi utemeljenih varnostnih pomislov oziroma tehnične nezdržljivosti komponent sistema ali predlaga drugačne pogoje za priključitev.

Ker odjemalec s samooskrbo ni »proizvajalec« (drugi odstavek 38. člena ZSROVE) razen, če ta za presežke proizvedene električne energije, oddane v distribucijsko omrežje sklene pogodbo o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, so za priključevanje naprav za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov energije relevantni tudi 10., 139. in 148. člen ZOEE. Po desetem odstavku 139. člena ZOEE pravna ali fizična oseba nima pravice do priključitve, če ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev, če bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v oskrbi ali če bi priključitev elektrooperaterju povzročila nastanek nesorazmernih stroškov. Skladno s šestnajstim odstavkom 139. člena ZOEE imetnik soglasja za priključitev ne nosi stroškov okrepitve obstoječega prenosnega ali distribucijskega omrežja, ki so potrebne za priključitev nove naprave, razen v primeru plačila nesorazmernih stroškov. V tem primeru ima pravna ali fizična oseba pravico do priključitve v skladu s SONDSEE, o pokritju nesorazmernih stroškov pa se sklene posebna pogodba (dvanajsti odstavek 139. člena ZOEE). Nadalje ZOEE med drugim v petnajstem odstavku 139. člena tudi določa, da če elektrooperater zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve zaradi nezadostne zmogljivosti sistema, se za zavrnitev uporablja 10. člen ZOEE. Glede višine sredstev, potrebnih za ojačitev sistema, se uporablja enajsti odstavek 139. člena ZOEE o nesorazmernih stroških. Prav tako so tudi v 148. členu ZOEE navedene posebne določbe glede priključevanja proizvodnih naprav.

Za izdajo soglasja za priključitev naprav za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov energije je sicer predviden skrajšan ugotovitveni postopek, kot to določa 42. člen ZSROVE in katerega namen je pospešiti postopke. Vendar pa je pri tem vseeno treba upoštevati procesne določbe ZUP. Posledično to pomeni, da se upoštevajo določbe 144. člena ZUP oziroma se vodi skrajšan ugotovitveni postopek, ko se o zadevi lahko odloči takoj oziroma za ugotovitev dejstev in okoliščin ni treba opraviti posebnih dejanj v postopku in tudi ni treba zaslišati stranke, torej v primeru, ko je ugotovljeno dejansko stanje nesporno in je odločitev za stranko ugodna (v celoti ugoden zahtevek stranke). V nasprotnem primeru se postopek vodi po 145. členu ZUP, torej se izvede poseben ugotovitveni postopek, opravijo procesna dejanja oziroma, ko je potek ugotovitvenega postopka odvisen od materialnopravne ureditve upravne stvari ter je stranki treba dati možnost, da uveljavi in zavaruje svoje pravne koristi.

Skrajšan ugotovitveni postopek se tako lahko uporabi pri izdajanju soglasij za priključitev naprav za samooskrbo le v primerih, če se da dejansko stanje v celoti ugotoviti na podlagi dejstev, ki jih je navedla oziroma predložila stranka v svoji zahtevi, ali na podlagi splošno znanih dejstev. Poseben ugotovitveni postopek pa je treba izvesti, kadar je treba strankam dati možnost, da uveljavijo in zavarujejo svoje pravne koristi.¹ Kadar je odločitev za stranko neugodna in temelji na dejstvih in

¹ UPRS Sodba II U 96/2018-6, UPRS Sodba II U 219/2017-14, UPRS Sodba II U 167/2021-8

dokazih, s katerimi stranka ni bila seznanjena je treba izvesti poseben ugotovitveni postopek, o teh dejstvih stranko seznaniti in ji dati možnost, da se o njih izjavi.² To je treba izvesti še posebej takrat, kadar se v postopku ugotovi, da ni možno izvesti priključitve za zahtevano priključno moč naprave za samooskrbo, je pa možna priključitev z nižjo priključno močjo. V nasprotnem primeru gre za kršitev določb postopka.

Organ druge stopnje ob proučitvi spisne dokumentacije ugotavlja, da je organ prve stopnje v predmetni zadevi vodil skrajšani ugotovitveni postopek, kar je v predmetni zadevi napačno, kot je že bilo pojasnjeno zgoraj. Zaradi vodenja postopka po skrajšanem ugotovitvenem postopku pa organ prve stopnje v konkretni zadevi ni upošteval osnovnega pravila ZUP, tj., da ne sme izdati odločbe, preden ne da stranki možnosti, da se izreče o dejstvih in okoliščinah, na katere se mora opirati odločba. V upravnem postopku je treba namreč primarno upoštevati določila ZUP, ki so procesne narave in narekujejo pravila za pravilno vodenje postopka. Pritožnik v pritožbi sicer navaja, da meritvam ne more oporekati in jih sprejema kot dejstvo ter da je pripravljen kriti določene stroške, vendar iz spisne dokumentacije in iz obrazložitve izpodbijane odločbe ne izhaja, da bi v postopku bila ugotovljena vsa dejstva, pomembna za izdajo odločbe (42. člen ZSROVE v povezavi s 139., 10. in 148. členom ZOEE), niti da bi pritožnik imel možnost, da se s tem seznanji pred izdajo odločbe in o tem tudi izreče.

Skladno s 146. členom ZUP je uradna oseba obvezana, da stranki sodelovanje zagotovi tako na ustni obravnavi kot izven nje, tako pisno kot ustno na zapisnik. Strankam mora biti omogočeno, da se pred izdajo odločitve seznanijo in izrečejo o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za izdajo odločbe. Če stranki to ni omogočeno, gre za bistveno kršitev pravil postopka, ki je samostojen pritožben razlog in na katerega pazi organ druge stopnje tudi po uradni dolžnosti (3. točka drugega odstavka 237. člena ZUP in drugi odstavek 247. člena ZUP). Upravni organ mora pritegnitev stranke k sodelovanju, zato ne more samo izvesti, temveč tudi dokumentirati v zapisnikih o procesnih dejanjih oziroma izjavah strank, ki jih v tem delu prav tako povzamejo v obrazložitvi odločbe (prvi odstavek 214. člena ZUP).

Organ druge stopnje skladno z drugim odstavkom 247. člena ZUP ugotavlja, da organ prve stopnje pred izdajo odločbe o zavrnitvi soglasja za priključitev pritožniku ni omogočil, da se o ugotovljenih dejstvih in okoliščinah izjavi, s čimer je storil bistveno kršitev pravil upravnega postopka. Zaradi navedenega organ druge stopnje skladno s tretjim odstavkom 251. člena ZUP izpodbijano odločbo odpravlja in vrača zadevo organu prve stopnje v ponovni postopek skladno z načelom ekonomičnosti postopka. Po navedeni določbi ZUP je dolžan organ druge stopnje opozoriti organ prve stopnje, glede česa je treba dopolniti postopek, organ prve stopnje pa je na to stališče vezan in mora izdati novo odločbo. Ta se izda v ponovnem postopku po dopolnitvi postopka.

² UPRS Sodba I U 774/2016, tč. 11

Organ prve stopnje je dolžan zadevo ponovno proučiti in jo dopolniti skladno z zgoraj navedenim. Pri tem bo moral v ugotovitvenem postopku skladno z določili ZUP stranki dati možnost, da se o vseh dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev, tudi izjavi.

Ob tem organ druge stopnje dodatno seznanja organ prve stopnje, da v ponovljenem postopku upošteva veljavno zakonodajo, tj. določbe ZSROVE v povezavi z določbami ZOEE (predvsem 10., 139. in 148. člen) ter določbe SONDSEE ter seveda določbe ZUP.

Organ druge stopnje še dodaja, da je skladno s 229a. členom ZUP odpoved pravici do pritožbe dopustna pred vročitvijo odločbe le v enostavnih upravnih zadevah (zadeve manjšega pomena, kjer je udeležena ena stranka in se zahtevi stranke ugotovi). V primeru, da je stranki potrebno dati možnost, da uveljavi in zavaruje svoje pravne koristi, gre za posebni ugotovitveni postopek, v katerem pa je odpoved pravici do pritožbe mogoča le po vročitvi odločbe. Zaradi navedenega odpoved pravici do pritožbe, dana pred vročitvijo odločbe v konkretnem primeru nima pravnega učinka.

Glede na obrazloženo in v skladu z 251. členom ZUP je organ druge stopnje odločil, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

V postopku izdaje te odločbe posebni stroški niso nastali, zato je organ druge stopnje odločil, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo ni rednega pravnega sredstva na podlagi prvega odstavka 418. člena EZ-1, niti ni dovoljeno sprožiti upravnega spora na podlagi prvega odstavka 5. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 26/07 – skl. US, 119/08 – odl. US, 107/09 – odl. US, 62/10, 98 – odl. US, 109/12, 10/17 – ZPP-E).